

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2021-1168

7.12.2021

Nemi Forsikring

Bilansvar

Påkjørsel – ryggplager – brosymptomer – forenlighetskriteriet – årsakssammenheng.

Skadelidte ble utsatt for en påkjørsel i oktober 2019. Han oppsøkte sykehuset samme dag som hendelsen og det ble notert at han hadde smerter i nakke og rygg. Undersøkelsene viste ikke tegn til alvorlig patologi. Skadelidte hadde fra tidligere av plager i korsryggen og han var 20 % sykemeldt grunnet ryggplager på tidspunktet for hendelsen. I tiden etter var han hyppig hos kiropraktoren og fastlegen. I den forbindelse ble det blant annet notert "episodiske korsryggsmerter" og "residiv av ryggsmerter". Til tider ble det også nevnt fravær av ryggplager. Saken reiste spørsmål om det forelå årsakssammenheng mellom ulykken og senere ryggplager. Etter en konkret vurdering bemerket nemda at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort en årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens ryggplager. Nemnda viste til manglende brosymptomer, herunder at ryggplagene ikke hadde vedvart fra ulykken og frem til den kroniske senfasen. Forenlighetsvilkåret var heller ikke oppfylt, ettersom forsikrede også hadde ryggplager før hendelsen. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Skadelidte (f. 1996) var 31.10.19 utsatt for en påkjørsel.

I skademelding datert 31.10.19 ble det krysset av for "NEI" på spørsmålet om trafikkulykken hadde medført noen personskade. Skadelidte opplyste videre at hans bil fikk skade "Høyre dør bak og forran, dekk og felg". Hastigheten da situasjonen oppstod var ifølge skademeldingen "2 km/t" og i kollisjonsøyeblikket "3 km/t".

Skadelidte dro samme kveld til akuttmottaket ved Sykehuset Ø. Fra poliklinisk notat siteres:

BAKGRUNN

(...) Slitt med noe sensibilitetsforstyrrelser i over- og underekstremiteter, samt kraftig reduksjon og det har blitt reist spørsmål om myasthenia. Er aktuelt under utredning ved nevrologisk avdeling.

AKTUELT

Pasienten var involvert i en bilulykke. Ble påkjørt da bil fra høyre ikke overholdt vikeplikt. Pasienten anslår at han kjørte i 50-60 og at bilen som kom fra høyre kræsjet inn i hans bakre høyre passasjerdør i lav fart. Pasienten fikk sleng på bilen og havnet i grøften på motsatt side av veien. Pasienten viser bilde av skadene og har en bulk i høyre bakre passasjerdør, ellers ingen skader på bilen. Pasienten brukte bilbelte. Ingen airbag ble utløst. Pasienten benektes å ha slått hodet. Husker hele hendelsen. Klager over smerter i nakke og rygg. Ulykken skjedde rundt klokken 17, således cirka 4 timer siden.

STATUS PRESENS

Pasienten kommer gående til undersøkelsen. Våken, klar og orientert x 3. Fri respirasjon. God AT.

Undersøkelsene viste at skadelidte var "Lett palpasjonsømt" i ryggen. Fra notatets "RESYMÈ/VURDERING/PLAN" siteres:

(...) Ingen tegn til alvorlig patologi. Klinisk undersøkelse upåfallende i mottak 4 timer etter skaden. Ikke slått hodet og ikke vært bevisstløs. Ikke indikasjon for billeddiagnostikk per nå. (...) Reiser hjem i velbefinnende.

Medisinske opplysninger før hendelsen

I journalen fra skadelidtes kiropraktor ble det 6.8.19 notert om hodeplager som hadde vært bedre fram til konsultasjonen. Kiropraktoren noterte da også "Armed er likedan Korsrygg fin til i går". "Korsrygg symptomer/plager" og "Lumbago med isjialgi" var årsaken til at skadelidte ble sykemeldt fram til 16.8.19, jf. notater av 13.8.19. Etter å ha sett på MR-bilder av ryggen 19.8.19, fant kiropraktoren en "L5 bredbasert prolaps i mars uten nerverotaffeksjon". Skadelidte var ved konsultasjonen "Ikke noe bedre". Kiropraktoren sykemeldte han 100 % grunnet "Lumbago med isjialgi" fram til 25.8.19. Ved konsultasjon 26.8.19 ble det notert at skadelidte hadde "Smerter i ryggen slik som ved oppstart". Plagene hans var forverrede igjen 2.9.19 etter en "6-7 km rolig fjelltur". Han ble sykemeldt 100 % fra 3.9.19 og fram til 21.9.19. Nye konsultasjoner grunnet ryggplager fant sted 23.9.19 og 1.10.19. Han var 80 % sykemeldt i denne perioden. Fra sistnevnte notat siteres:

(...)

Anamnese og undersøkelser antyder at det trolig er snakk om skivelidelse uten radikulopati som er årsaken til pasientens plager. Lasegue ve. har vært mildt positiv og gjenskapt ryggsmarter, men ingen smerter i u.ex. eller tegn til nevrologisk utfall.

Sykemelding 80 % ble ved konsultasjon 8.10.19 forlenget fram til 20.10.19. Skadelidte var 21.10.19 "Bedre, jobber 80% verre utover dagen". Fra notat 22.10.19 siteres:

Tema: Arbeidsevne – korsryggplager

(...) denne pasienten er fremdeles i moderat grad plaget av korsryggsmarter. Han er nå i 80% jobb siden 22.09 og synes at dette fungerer, flere timer enn dette gjør at han ikke får hentet seg inn. Arbeidsgiver forsøker å tilrettelegge der det er mulig, men mangler til tider arbeidsoppgaver til den ansatte da det ikke kan tilpasses i større grad. Pasienten opplever at det går fremover og at han får stadig gjort mer og beveget seg bedre.

U.t. forlenger sykmelding på 20% ut denne uken og forventer at full retur påfølgende uke er mulig.

Opplysninger etter hendelsen

Det følger av notat fra skadelidtes kiropraktor datert 1.11.19:

Kollidert i 55-60 km/t i går, fra høyre. Andre bils feil. I grøft. Smerter i rygg har doblet seg.

Veldig likt tidligere ved oppstart. Ikke vært på jobb i dag, 80% har gått akkurat men må droppe trening noen dager. Ønsker å gå til PT og anbefalt fysio vurdering for å få mest mulig ut av dette.

Skadelidtes kiropraktor skrev samme dag også en dialogmelding til hans fastlege med følgende innhold:

(...) Denne pasienten har denne uken forsøkt 100% jobb og opplever en forverring av ryggsmarter. 80% har gjort at han har blitt forhindret i å gjennomføre enkelte treningsøkter men han har vært i stand til å være i arbeid hvis han tar pauser etter behov.

Pasient var i går i en bilulykke hvor han ble, i sin bil påkjørt fra høyre side på en forkjørsvet. Pas. antar han kjørte i 60 km/t og den andre føreren i 30 km/t. Han føler at ryggsmertene i nå stor grad er slik de var ved debut, påfølgende dag.

Statisk arbeid, ståing og sitting trigger fremdeles plagene. Nervestrekktester provoserer ryggsmertene per dags dato, men pasient har ingen videre nevrologiske utfall. Diagnose satt av u.t er skiveprolaps uten nerverotkompresjon.

Skadelidte mottok behandling for ryggplagene hos kiropraktor 4.11.19. Fastlegen hans noterte 6.11.19 at han opplevde "Økende smerter utover dagen på jobb". Skadelidte skulle da være i

"50 % jobb i 4 uker" før ny kontroll. Det ble samtidig notert at han hadde "vært til nevrologisk vurdering og også nevropsykologisk testing som påviser myasteni".

Skadelidtes kiropraktor noterte 12.11.19 at han hadde "Vondt siden i går ettermiddag, freset snø". Han fikk ved konsultasjonen behandling for rygg- og nakkeplagene hans, jf. behandling i "L2-3++, L4-5++ (...) C0-1". Ved ny konsultasjon 18.11.19 ble det notert "Uendret – liknende før bilulykke. Hodepine i går fremre, øvre panne". Tilstanden hans var "Uendret" også 25.11.19, blant annet med hodepine. Det ble da også notert at "trening går fint". Han opplevde anspenhet 27.11.19 etter at han "Løftet tungt på jobb". Kiropraktoren hans behandlet han som før.

Fastlegen omtalte situasjonen som "Stort sett uforandret" i notat av 2.12.19. Behandlingen hos kiropraktor var 6.12.19 også "Samme som sist". Fra notatet siteres:

(...) Før bilulykke hadde pasient jevnlig opplevd forbedring og klarte å jobbe 80 %, nå har fastlege gradert ned grunnet økning i plager og dermed redusert kapasitet for opptrening. (...)

Skadelidte beskrev hendelsen og plagene han opplevde i etterkant av hendelsen nærmere i e-post til selskapet 9.12.19:

(...)

Etter Kollisjonen gikk det greit, vi gikk rundt og fikk overblikk, skrev skademelding mens jeg ordnet med min forsikring og tauebil slik at jeg kunne komme meg hjem og på jobb dagen etter, derav også huket mannen av "ingen personskade". Utover kvelden stivnet jeg mer, jeg dro til akuten på sykehuset fordi jeg var redd for at det kunne ha skjedd noe. Det viste seg at verdier o.l var OK, men når jeg la meg i senga så krampet det seg til og tenkte det går over iløpet av kvelden. Jeg hadde allerede litt vondt i ryggen, men jeg gikk på jobb å lignende. Dagen etter klarte jeg nesten ikke å røre meg, jeg dro direkte til Kiropraktor for disse spesialiserer seg på muskler og ledd. Det løsnet opp og jeg ble mobil igjen, men smertene varte lenger og jeg sliter nå med å jobbe, her er både rygg, nakke, skulder og knær blitt veldig vondt, og er nå 50% sykemeldt og sliter egentlig med det også.

Nå går jeg til kiropraktor så å si 1-2 ganger i uka, trener med (PT) fordi det må til for å forebygge det kiropraktoren gjør og gjøre ryggen sterk nok til å kanskje kunne brukes 100% igjen, og som båtbygger og båt elektriker er dette essensielt for å fungere. Jeg ønsker å utvide til fysioterapeut evtnt andre ting fastlegen min anbefaler for å bli så frisk som mulig, så fort som mulig.

Jeg er ikke vist til kiropraktor av lege da dette ikke er et krav, men det er legen min som sykemelder meg, og er klar over skaden.

Konsultasjon hos kiropraktor 18.12.19 gjaldt "Gjentakende stivhet i korsryggen". Skadelidtes fastlege reduserte sykemeldingen ned til 40 % 8.1.20, til tross for at det da var "Lite endring rygg-smertemessig". Det ble notert at skadelidte var "Engstelig for å øke opp jobbnærvær", fordi han var "redd for å bli verre i ryggen".

Skadelidte ble behandlet av kiropraktor igjen 17.1.20. Behandlingen var ifølge notatet "som tidl". Fastlegen noterte 27.1.20 at det "Har gått greit å jobbe 60 %". Ifølge notatet hadde skadelidte da funnet ut at han måtte bytte jobb fordi "arbeidsstillinger gjør at han får mer plager". Situasjonen var "Stort sett uendret" 12.2.20, og det ble notert at han slet med søvnen grunnet ryggplager.

Det fremgår videre av notat fra skadelidtes kiropraktor datert 17.2.20:

70% i jobb, skal snart over i 100% synes dette går fint. Kommer for høyresidig hodepine i panne, slik som før. Smerter i knærne, vært mye på knærne på jobb og merkes på trening.

Kiropraktoren noterte 21.4.20 "Hodepine enda, ikke like ille, episodiske korsryggsmerter i påsken 3-4 dager". Fra notat 22.4.20 siteres:

Tilbake i 100% stilling, dette går fint, trener mindre om dagen grunnet stengt treningssenter. Hodepine hø. nakke/panne som tidl.
Beh som tidl. C2-3 -0.

Skadelidte opplevde 8.6.20 "Samme plager som før" og mottok behandling "som tidligere (...) L4-5-O". Han hadde 16.7.20 plager i nakke, korsrygg og i lysken etter å ha gjort en del manuelt arbeid. Det ble 21.7.20 notert av kiropraktor "Venstre korsrygg kjennes veldog bra ut, kjenner litt på hø. side. Nakke kjennes stiv ut". Skadelidte var "Bedre" 23.7.20. Stivhet og hodepine var tema 4.9.20. Han dro "akutt" til fastlegen sin med "residiv av rygg smerter" som ga "Stramt og stikkende smerter" 7.9.20. Plagene hadde kommet etter at han hadde løftet en tv-benk. Kiropraktoren noterte både 5.10.20 og 18.11.20 at skadelidte hadde hatt hodepineplager og i sistnevnte notat ble det vist til at han hadde "jobbet mye overtid". Han mottok behandling som tidligere, men det ble notert "Lumbal løsner ikke".

Selskapets rådgivende lege vurderte saken 20.1.21. Fra vurderingen siteres:

Når det gjelder punkt 1 – så har det vært et sammenstøt mellom 2 biler, relativt høy hastighet og noe skader på bilene. Dette kan potensielt gi skade og kravet synes oppfylt.

Punkt 2 ansees også oppfylt. Han oppsøker sykehus samme dag, og det beskrives da smerter i rygg og nakke. Noe ømhet ved palpasjon av muskulatur, men ingen tegn til alvorlig skade.

Når det gjelder punkt 3, så virker det ut ifra journal at i perioden februar/mars 20 til september 20 – er uten rygg smerter. Er i full jobb og ingen legekonsultasjoner. Er hos kiropraktor den 21/4 – da beskrevet 3-4 dager med rygg smerter- men kommer for hodepine. Det er ingen legebesøk før sept 20, da og akutte ryggplager etter et tungt løft, og får kortvarig sykemelding. Det er et besøk hos kiropraktor høsten -20, men det omhandler hodepine.

Ut ifra den dokumentasjon som foreligger, så er det lengre perioder uten plager av betydning og kravet til brosymptomer synes ikke oppfylt.

Når det gjelder punkt 4, så er det klart at skadelidte har hatt problemer med ryggen forut for skaden. Han var allerede sykemeldt for rygg smerter, men beskrevet en forverring etter ulykken. Kommer seg dog relativt raskt tilbake til vanlig arbeidsaktivitet og bedring av plagene.

Konklusjon:

Det vurderes ikke å være årsakssammenheng mellom den aktuelle skaden og ryggplagene, da kravet til brosymptomer ikke oppfylt og han hadde rygg smerter allerede før ulykken. Han har nok hatt en forbigående forverring, men dette var en begrenset periode og har ikke gitt noe varige men.

Slik jeg kan tolke journalen, så har skadelidte ikke fått noe varige skader/plager som resultat av den aktuelle ulykken.

På bakgrunn av vurderingen fra rådgivende lege, avslo selskapet skadelidtes krav i brev av 16.2.21. Skadelidte klaget deretter på selskapets avgjørelse og la ved ytterligere journalnotater fra hans kiropraktor. Selskapet opprettholdt avslaget i brev av 17.3.21, til tross for at den nye dokumentasjonen skadelidte hadde lagt frem ifølge selskapet kunne "tyde å at vilkåret om brosymptomer likevel er oppfylt".

I brev til Finansklagenemnda av 6.5.21 opplyste skadelidte at hans "bil var i fart på ca 50-60km/h og motpart var i en hastighet på ca 20km/h rett inn i siden min. Bilen ble så skadet at den måtte kondemneres".

Skadelidte har i det vesentlige anført at det er årsakssammenheng mellom hendelsen 31.10.19 og hans nåværende ryggplager. Påkjørselen har skapt langvarige skader i rygg som ikke blir bedre. Det er sant at han tidligere har hatt ryggplager, men han var inne i siste uke med sykemelding da hendelsen skjedde. Ulykken har ført til at han aldri har klart å hente seg inn igjen. Skadelidte har i dag fortsatt smerter og burde gå oftere til behandling, men han har ikke økonomi til dette. Han har også måttet si opp jobben sin, ettersom han som følge av ryggplagene ikke lenger klarte å utføre arbeidet sitt. Grunnen til at han nå er i arbeid, er fordi det å sitte stille ikke har noen effekt på plagene. Selskapet har for øvrig skrevet 17.3.21 at kravet til brosymptomer er oppfylt.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke er årsakssammenheng mellom hendelsen 31.10.19 og skadelidtes nåværende ryggplager. Kravet til brosymptomer og vilkåret om forenlighet er ikke oppfylt. I den forbindelse vises det til at skadelidte opplevde en forverring av allerede eksisterende ryggplager i perioden etter hendelsen 31.10.19, men disse var forbigående og han var tilbake i 100 % jobb uten plager av betydning i perioden mars til september 2020. Dette er et atypisk sykdomsforløp som ikke er forenlig med det man vet om skader påført ved sammenstøt i lav hastighet. Skadelidte har videre hatt problemer med ryggen forut for hendelsen 31.10.19, blant annet grunnet myasteni og han var sykemeldt for rygg smerter på skadetidspunktet. Selskapet er av den oppfatning at det fremstår mer sannsynlig at det er andre sykdommer/plager som er årsak til hans nåværende plager enn trafikkuhellet 31.10.19.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken reiser spørsmål om det er årsakssammenheng mellom trafikkulykken 31.10.19 og forsikredes nåværende ryggplager.

Kravstiller, altså forsikrede, har bevisbyrden. Det innebærer at forsikrede i tilstrekkelig grad må sannsynliggjøre at vilkårene for en utbetaling er oppfylt, herunder at det er årsakssammenheng mellom hendelsen 31.10.19 og dagens ryggplager. Selskapet har ikke noen plikt til å innhente spesialisterklæring i saken.

Utgangspunktet er at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og skadelidtes plager dersom hendelsen er en nødvendig betingelse for plagene, og ulykken har vært så vidt vesentlig i årsaksbildet at det er naturlig å knytte ansvar til den, jf. Rt-1992-54.

En vurdering av årsakssammenheng har både en juridisk og en medisinsk side. Nemnda har ikke medisinsk kompetanse og kan ikke foreta en medisinsk vurdering. Nemnda kan heller ikke overprøve det medisinskfaglige skjønn som legene har utvist i en sak. Derimot kan nemnda overprøve erklæringer på et juridisk grunnlag.

Ved vurderingen av om det er sannsynliggjort adekvat årsakssammenheng benytter nemnda prinsipper som er trukket opp i rettspraksis.

Det følger ikke av den medisinske dokumentasjonen i saken at det ble gjort noen objektive skaderelaterte funn etter hendelsen, dette tilsier at det er tale om en bløtdelsskade.

Det er oppstilt særskilte krav i praksis for sammenhengen mellom et traume og senere bløtdelsskader/nakkesleng, PTSD, mv, jf. Høyesteretts dom inntatt i Rt-1998-1565, og nemndas avgjørelse 2018-865, 2017-641 og 2018-814. Grunnvilkårene er at ulykken må ha hatt tilstrekkelig skadevoldende evne, det må foreligge akuttsymptomer i form av smerter innen to–tre døgn etter ulykken, det må foreligge brosymptomer (sammenhengende plager fra ulykken og til den kroniske senfasen) og plagene etter ulykken må ha et traumatologisk plausibelt forløp (forenelighetsvilkåret).

I bevisvurderingen tillegger nemnda tidsnære beviser større vekt enn beviser som har tilkommet senere. Dette er i tråd med prinsipper trukket opp av Høyesterett, og er dessuten et utslag av nemndas rent skriftlige saksbehandling.

Nemnda legger til grunn at partene er enige om at hendelsen 31.10.19 hadde skadeevne, og at vilkåret om akuttsymptomer er oppfylt.

Når det gjelder vilkåret om brosymptomer, følger det av praksis at et opphold på dokumenterte plager i flere måneder, medfører at kravet ikke vil være oppfylt. I aktuelle sak er ryggplager nevnt i den skriftlige dokumentasjonen fram til og med konsultasjonen hos fastlegen 8.1.20. Deretter er

det dokumentert jevnlige konsultasjoner hos fastlege og kiropraktor i perioden fra 17.1.20 og fram til 18.11.20. Nemnda har merket seg at ikke alle journalnotatene i perioden nevner ryggplager spesifikt. I samme periode hadde forsikrede også andre plager, blant annet i lysken, knærne, nakken og i hodet. Dette innebærer at generelle henvisninger til forsikredes "plager" i journalnotatene, ikke nødvendigvis kan knyttes til ryggen. Etter en konkret vurderingen finner nemnda at det ikke foreligger dokumenterte ryggplager i perioden fra 12.2.20 og fram til begynnelsen/midten av april samme år. Tilsvarende gjelder for periodene 21.4.20-16.7.20 og 7.9.20-18.11.20. Dette utgjør ett opphold i ryggplager på rundt to måneder og to opphold i plager på rundt to og en halv måned.

Nevnte opphold i ryggplagene er etter nemndas syn uansett ikke avgjørende, ettersom dokumentasjonen i saken viser at forsikredes ryggplager ikke har vært vedvarende fra ulykken 31.10.19 og fram til den kroniske senfasen. Det vises her til notat av 21.4.20, som omtalte "episodiske korsryggsmerter" og notat av 21.7.20 som viste til at "Venstre korsrygg kjennes veldog bra ut", samt notat av 7.9.20 som viste til "residiv av ryggsmerter" ved et nytt traume. Nemnda vurderer notatene slik at forsikrede i perioder ikke har hatt plager i ryggen. Dette underbygges av at forsikrede i en lengre periode klarte å jobbe 100 %. Etter dette finner nemnda at vilkåret brosymptomer ikke er oppfylt.

Nemnda vurderer etter dette om det såkalte forenelighetskravet er oppfylt. Kravet innebærer for det første at det skal foretas en vurdering av om skadelidte har hatt tilsvarende problemer før ulykken som kan forklare de etterfølgende plagene, og for det andre kreves det at sykdomsutviklingen må følge et forløp som er forenlig med hva man ut fra anerkjent medisinsk viten vil forvente, jf. Rt-2010-1547 avsnitt 47 og 48.

Nemnda har merket seg at selskapets rådgivende lege har vist til at forenlighetsvilkåret ikke er oppfylt, ettersom forsikrede også hadde ryggplager før hendelsen. Standpunktet underbygges av den medisinske dokumentasjonen i saken. Kiropraktorkjournalen viser f.eks. at forsikrede tiden etter hendelsen mottok lignende behandling som før hendelsen. Ryggplagene er videre i journalen blitt omtalt som "slik de var ved debut", jf. dialogmelding av 1.11.19 og som "Uendret – liknende før bilulykke" 18.11.19. Nemnda finner etter en konkret vurdering at den første delen av forenlighetskriteriet ikke er oppfylt.

Heller ikke den andre delen av forenelighetskravet er etter nemndas syn oppfylt i saken. Ved spørsmålet om sykdomsutvikling følger et forløp som er forenlig med hva man ut fra anerkjent medisinsk viten vil forvente, legges det til grunn at det "vanlige" sykdomsforløpet ved en bløtdelsskade, karakteriseres ved at man har de kraftigste symptomene de første dagene etter ulykken, før det skjer en gradvis bedring eller eventuelt en stabilisering av smertene, jf. Rt-2010-1547. I aktuelle sak viser journalene at plagene tidvis har forbedret seg, for så å forverre seg igjen. Et slikt svingende symptom bilde er ikke i tråd med hva man kan forvente ut fra et traumatologisk plausibelt skadeforløp.

Konklusjonen blir etter dette at forsikrede ikke har sannsynliggjort en årsakssammenheng mellom hendelsen 31.10.19 og dagens ryggplager.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).